Blic [Serbia]

Page: 18
Reach: 780244
Country: SERBIA
Size: 407 cm2

09.08.2014

SERIJAL „BLIC“ I NALED U BORBI PROTIV SIVE EKONOMIJE (4)

Začarani poreski krug neplaćanja

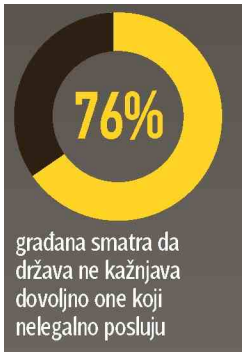

ŠTETA ZBOG POSLOVANJA KONKURENATA U SIVOJ ZONI

BEOGRAD ≫ Poslovanje u sivoj zoni pravi gubitke državi, ali i svima koji u Srbiji posluju legalno, jer trče trku u kojoj za neke pravila ne važe.

– Siva ekonomija se bavi proizvodnjom i prometom proizvoda i usluga koji sami po sebi nisu nezakoniti, ali nisu adekvatno oporezovani. To znači da oni koji posluju nelegalno koriste sve dobrobiti školstva, zdravstva, sudstva i ostalih javnih službi a da za to ništa ne plaćaju – kaže za “Blic“ Goran Kovačević, generalni direktor “Gomeksa”.

Tako preduzeća koja izbegavaju plaćanje poreza postaju nelojalna konkurencija onima koji posluju legalno, a država koja bi trebalo takva preduzeća ozbiljno da kažnjava to ne radi dovoljno efikasno. Ekonomista Miroslav Prokopijević smatra da država nema načina da ukine crno tržište ukoliko se ne izbori da iskoreni uzroke zbog kojih je ilegalan rad i nastao, a to su visoki porezi i obimna regulativa.

Poslodavci se s ovom primedbom slažu i dodaju da upravo onda kada nameti na rad postanu previsoki počne da buja zapošljavanje na crno. Kada dažbine za cigarete postanu previsoke, raste pijačna prodaja rezanog duvana, a ako je poslovanje preopterećeno troškovima i neadekvatnim procedurama, buja poslovanje neregistrovanih firmi.

Istraživanje NALED-a pokazalo je da dve trećine privrednika smatra da su im godišnji prihodi manji za trećinu zbog aktivnosti preduzeća koja posluju u sivoj zoni, dok 15 odsto njih veruje da im siva zona smanjuje prihode i do 50 odsto.

– Zbog te nelojalne konkurencije, legalno poslovanje polako prelazi u sivu zonu i prilagođava se situaciji u prirodnom nagonu da preživi. Zbog nedostatka legalnih poreskih obveznika, država ne uspeva da prikupi dovoljno novca za finansiranje zajedničkih potreba i počinje da se zadužuje. Da bi vratila dugove, država povećava poreske i paraporeske namete, a to dalje pogoduje razvoju sivog tržišta, i eto nas u začaranom krugu propasti – objašnjava Kovačević.

Pavel Šercl, generalni direktor kompanije “Mondelez” za tržišta istočnog Jadrana, kaže da budžet Srbije svake godine izgubi dva miliona dolara samo zbog šverca i prodaje “milka” čokolade na pijacama.

– Vlada bi trebalo više da kažnjava kompanije koje ne poštuju pravila – smatra Šercl.

Privrednici se slažu da je jedini dugoročno održiv način borbe protiv sive ekonomije stvaranje pogodnog privrednog okruženja gde se lako posluje, gde su zakoni jasni, a obaveze uskladene sa mogućnostima.

– To je okruženje gde političari donose zakone bez pritisaka pojedinaca, a u korist većine građana, gde državni organi sprovode zakone, a sudovi kažnjavaju one koji ih ne poštuju. Jednostavno! – zaključuje Kovačević.

G. Avalić ■

DA LI MISLITE DA JE DRŽAVA ODLUČNA U BORBI PROTIV SIVE EKONOMIJE

KOLIKO SU VAM PRIHODI MANJI ZBOG PREDUZEĆA KOJA POSLUJU U SIVOJ ZONI
nema umanjenja
8% privrednika
10-30 %
43 % privrednika
40-70 %
38 % privrednika
80-100 %
5 % privrednika
ne znam
5 % privrednika
*višestruki odgovori
**Izvor: NALED i USAID